

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Egzamin maturalny

Formuła 2023

INFORMATYKA

Poziom rozszerzony

Próbna Matura z Operonem 2024/2025

DATA: **22 listopada 2024 r.**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron i czy dołączony jest do niego nośnik danych. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza wpisz swój numer PESEL i kod.
3. Wpisz zadeklarowane (wybrane) przez ciebie na egzamin system operacyjny, program użytkowy oraz język programowania i środowisko programistyczne.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Symbol zamieszczony w nagłówku zadania oznacza, że zadanie nie wymaga użycia komputera i odpowiedź do niego należy zapisać tylko w miejscu na to przeznaczonym w arkuszu egzaminacyjnym.
8. Pliki oddawane do oceny nazwij dokładnie tak, jak polecono w treści zadań, lub zapisz je pod nazwami (wraz z rozszerzeniem zgodnym z zadeklarowanym oprogramowaniem), jakie podajesz w arkuszu egzaminacyjnym. Pliki o innych nazwach nie będą sprawdzane przez egzaminatora.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

WYBRANE:

.....
(system operacyjny)

.....
(program użytkowy)

.....
(środowisko programistyczne)

Zadanie 1. Kolumny samochodów

Po wprowadzeniu zakazu wyprzedzania się samochodów ciężarowych na autostradach początkowo wystąpił chaos na drogach. Po kilku dniach zapanował ład i porządek, a na drogach zaczęły tworzyć się kolumny jadących spokojnie ciężarówek. Samochody osobowe nie były już blokowane przez wyprzedzające się pojazdy ciężarowe. Teraz zasada poruszania się ciężarówek jest bardzo prosta: jeśli szybszy pojazd napotka wolniejszy, to zwalnia i dostosowuje prędkość do auta wolniejszego. W ten sposób powstają kolumny poruszające się z jednakową prędkością. Dzięki tej operacji samochody ciężarowe poruszają się względnie szybko i nie blokują przejazdu szybszych samochodów osobowych.

Samochody ciężarowe poruszają się w jednym kierunku. Każdy pojazd rozpoczyna podróż w innym punkcie autostrady i porusza się z własną prędkością. W pliku tekstowym `BIT18.txt` umieszczono dane z systemu kontroli autostrady BIT18. W pliku podano kilometr autostrady, na którym znajduje się każda z ciężarówek, oraz ich prędkości w momencie pomiaru w systemie kontroli.

Napisz program (lub programy), który znajdzie odpowiedzi do poniższych zadań. Odpowiedzi zapisz w pliku `wyniki1.txt`, a każdą z nich poprzedź numerem odpowiedniego zadania.

1.1.

0–1
2–3

Zadanie 1.1. (0–3)

Założmy, że autostrada BIT18 jest nieskończonej długości. Po pewnym czasie liczebność kolumn będzie niezmienna.

Wyznacz liczbę kolumn powstałych na autostradzie. Zakładamy, że pojedynczy pojazd to również kolumna.

Przykład:

2 60
4 80
6 30
8 50
9 70
13 30

Wynik:

2

Ponieważ ciężarówka z 6 km spowolni te z 4 i 2, a ciężarówka z 13 km spowolni te z 9 i 8.

.....

1.2.

0–1
2–3

Zadanie 1.2. (0–3)

Podaj, ile pojazdów będzie liczyła najdłuższa kolumna.

.....

Zadanie 1.3. (0–3)

Samochody dojeżdżające do wolniejszego pojazdu muszą zwolnić.

Podaj, jaka była wartość największego spowolnienia, czyli różnicę między prędkością, jaką miało jadące auto, a prędkością, do której musiało zwolnić, aby dostosować się do przepisów i zachować prędkość pojazdu jadącego przed nim w momencie ostatecznego utworzenia się kolumn.

Do oceny oddajesz:

- plik `wyniki1.txt`, zawierający odpowiedzi do zadań 1.1.–1.3.
- plik (lub pliki) zawierający kody źródłowe twojego programu o nazwie
(uwaga: brak tych plików jest równoznaczny z brakiem rozwiązania zadania):

Zadanie 1.1. ....

Zadanie 1.2. ....

Zadanie 1.3. ....

Zadanie 2. Iloczyn cyfr

Każdą liczbę można przedstawić w postaci iloczynu cyfr.

Liczbę 36 możemy opisać jako liczbę, której iloczyn cyfr wynosi 18.

Liczbę 29 również możemy opisać jako liczbę, której iloczyn wynosi 18.

To samo możemy powiedzieć o liczbach 129, 136, 223, 233, 1129, 1136, 1223, 1233 itd.

Zadanie 2.1. (0–2)

Uzupełnij luki oznaczone poziomymi kreskami w poniższym algorytmie obliczającym iloczyn cyfr podanej liczby.

UWAGA: (div – część całkowita dzielenia, mod – reszta z dzielenia)

Specyfikacja:

Dane:

Funkcja Iloczyn(a) – funkcja obliczająca iloczyn cyfr liczby całkowitej, przekazywanej jako parametr *a*

Wynik:

I – iloczyn cyfr

Funkcja Iloczyn(a)

`I <- 1`

`Dopóki a > _____ wykonaj`

`I <- I * _____`

`a <- a div 10`

zwróć I

2.2.

0-1

Zadanie 2.2. (0-1)

Wypisz uporządkowane rosnąco wszystkie liczby trzycyfrowe, których iloczyn cyfr wynosi 32.

Miejsce na obliczenia (brudnopis):

This image shows a full page of blank graph paper. The grid consists of thin, light gray horizontal and vertical lines that intersect to form a uniform pattern of small squares across the entire surface. There are no margins, text, or other markings present.

Miejsce na wynik:

[illegible]

2.3.

0-1-2
3-4

Zadanie 2.3. (0–4)

Zapisz w pseudokodzie lub w wybranym języku programowania algorytm, który dla podanej wartości N wyznaczy najmniejszą liczbę, której iloczyn cyfr będzie wynosił N . Zadbaj o czytelną specyfikację do zadania.

Uwaga: Twój algorytm może używać **wyłącznie zmiennych przechowujących liczby całkowite** oraz może operować **wyłącznie na liczbach całkowitych**. W zapisie możesz wykorzystać tylko operacje arytmetyczne: dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, dzielenie całkowite, resztę z dzielenia oraz porównywanie liczb, instrukcje sterujące, przypisania do zmiennych lub samodzielnie napisane funkcje, wykorzystujące wyżej wymienione operacje. **Zabronione** jest używanie funkcji wbudowanych oraz operatorów innych niż wymienione.

Przykład:

Dla $N=18$ najmniejszą liczbą jest 29.

Zadanie 3.3. (0–3)

Napisz program, który we wszystkich tekstach wyszuka najczęściej występujący wzorec o długości 8 znaków, składający się z niepowtarzalnych liter. Podaj liczbę wystąpień oraz litery wzorca.

3.3.

0–1

2–3

Do oceny oddajesz:

- plik `wyniki3.txt`, zawierający odpowiedzi do zadań 3.2.–3.3.
- plik (lub pliki) zawierający kody źródłowe twojego programu o nazwie
(uwaga: brak tych plików jest równoznaczny z brakiem rozwiązania zadania):

.....

.....

Zadanie 4. Popcorn

Skup POPCORN zajmuje się skupem kukurydzy. W pliku `kukurydza.txt` znajdują się dane dotyczące skupu w latach 2014–2023. W każdym wierszu podane są dane opisujące pojedynczą operację skupu, oddzielone znakiem spacji:

- data (dd.mm.rrrr),
- numer dostawcy 9-znakowy kod składający się z trzech liczb rozdzielonych kreskami:
XXX-XX-XX,
- ilość skupionej kukurydzy podana w tonach.

Transakcje są uporządkowane niemalejąco według daty.

Przykład fragmentu pliku:

```
02.01.2014 872-13-44 10
05.01.2014 369-43-03 2
06.01.2014 408-24-90 2
11.01.2014 944-16-93 5
12.01.2014 645-32-78 14
14.01.2014 594-18-15 43
```

Z wykorzystaniem danych zawartych w pliku i dostępnych narzędzi informatycznych wykonaj zadania. Odpowiedzi zapisz w kolejnych wierszach pliku tekstowego `wyniki4.txt`. Odpowiedź do każdego zadania poprzedź numerem tego zadania.

Uwaga: Wszystkie dane są wymyślone na potrzeby zadania.

Zadanie 4.1. (0–2)

Wyznacz trzech dostawców, którzy w całym okresie dostarczyli do skupu łącznie najwięcej kukurydzy. Dla każdego z nich podaj kod oraz łączną liczbę ton kukurydzy dostarczonych przez niego. Dane posortuj.

4.1.

0–1–2

4.2.

0–1–2
3–4

Zadanie 4.2. (0–4)

Wszystkie kody zaczynające się od cyfry 0 (np. 043-34-53) to kody dostawców z Ukrainy.

Przygotuj zestawienie zawierające dostawy kukurydzy z Ukrainy w poszczególnych miesiącach, w latach 2020–2023. Zestawienie przedstaw na wykresie. Pamiętaj o czytelnym opisie wykresu.

4.3.

0–1–2
3–4

Zadanie 4.3. (0–4)

W pliku tekstowym `ceny.txt` umieszczono średnią cenę za tonę kukurydzy w kolejnych latach. Plik zawiera rok oraz cenę rozdzielone znakiem spacji.

Przykład fragmentu pliku:

2014 665
2015 671
2016 655

Cena za tonę kukurydzy przy jednorazowym zakupie ustalana jest w następujący sposób:

1. Jeżeli dostawca przywiózł do 30 ton kukurydzy, otrzymywał 75 % średniej ceny rynkowej.
  2. Jeżeli dostawca dostarczył powyżej 30 ton, ale mniej niż 60 ton, otrzymywał 85 % średniej ceny rynkowej.
  3. W przypadku dostarczenia powyżej 59 ton, otrzymywał 100 % średniej ceny rynkowej.
- Wszystkie wyznaczone stawki za tonę zaokrąglano w dół do pełnych złotych, odrzucając grosze.

Wyznacz roczne koszty (w poszczególnych latach) poniesione przy skupie przez firmę POPCORN.

Do oceny oddajesz:

- plik `wyniki4.txt`, zawierający odpowiedzi do zadań 4.1.–4.3.
- plik z wykresem do zadania 4.2. o nazwie: .....
- pliki z komputerową realizacją twoich rozwiązań o nazwie
(uwaga: brak tych plików jest równoznaczny z brakiem rozwiązania zadania):

.....
.....

Zadanie 5. Bank

Pewien bank obsługuje kredyty bankowe swoich klientów. Raz na pół roku przeprowadza analizę danych w celu sprawdzenia zadłużenia i stanu spłat swoich klientów. W tym celu są generowane pliki, które następnie trafiają do analizy.

Plik `klient.txt` zawiera informacje o klientach. W każdym wierszu zapisano:

`ID_klienta` – unikatowy numer klienta – wartość składająca się z litery A, B, C lub D i czterocyfrowej liczby; litery oznaczają odpowiednio: A – duże miasto, B – średnie miasto, C – małe miasto i D – wieś

`imie` – imię klienta, ciąg znaków

`nazwisko` – nazwisko klienta, ciąg znaków

`miasto` – nazwa miejscowości, ciąg znaków

`ulica` – nazwa ulicy, ciąg znaków

`dom` – numer domu, ciąg znaków (np. 1c)

`mieszkanie` – numer mieszkania, liczba całkowita

Przykład:

ID_klienta	imie	nazwisko	miasto	ulica	dom	mieszkanie
A0123	Kamil	Kowalewski	Bydgoszcz	Focha	4	10
A1234	Anna	Kowalska	Wrocław	Świdnicka	12b	3
A1244	Jan	Kowalski	Warszawa	Marszałkowska	10b	5
A1235	Marcin	Sikora	Radom	25 Czerwca	9b	12

Plik `kredyt.txt` zawiera informacje o kredycie zaciągniętym przez klienta banku. W każdym wierszu zapisano:

`ID_kredytu` – unikatowa wartość składająca się z litery oraz pięciocyfrowej liczby; litery określają rodzaj kredytu: H – hipoteczny, G – gotówkowy, S – samochodowy, K – konsolidacyjny, R – ratalny

`ID_klienta` – identyfikator klienta, wartość składająca się z litery i czterocyfrowej liczby

`kwota` – kwota zaciągniętego kredytu, wartość liczbową, liczba całkowita

Przykład:

ID_kredytu	ID_klienta	kwota
G54329	A0123	2850
H54321	A0123	28000
S12345	A0123	300000
G23456	A1234	50000

Plik `spłata.txt` zawiera informacje o kwotach wpłat dokonywanych przez klientów na rzecz spłaty kredytu. W każdym wierszu zapisano:

`ID_kredytu` – identyfikator kredytu, wartość składająca się z litery oraz pięciocyfrowej liczby

`kwota` – kwota wpłacona na przez klienta

Przykład:

ID_kredytu	Kwota (PLN)
S90124	100
G10992	100
K01239	100
G65438	100
S21098	130
S45684	150

We wszystkich plikach dane w wierszach są rozdzielone znakami tabulacji, a pierwszy wiersz w każdym pliku jest wierszem nagłówkowym.

Z wykorzystaniem danych zawartych w plikach i dostępnych narzędzi informatycznych wykonaj zadania. Odpowiedzi zapisz w kolejnych wierszach pliku tekstowego `wyniki5.txt`. Odpowiedź do każdego zadania poprzedź numerem tego zadania.

5.1.

0–1–2

Zadanie 5.1. (0–2)

Wyznacz osoby, które nie rozpoczęły jeszcze spłacania któregoś ze swoich kredytów. Podaj imię, nazwisko oraz miejscowość zamieszkania tych osób. Dane posortuj alfabetycznie według nazwisk.

5.2.

0–1–2

Zadanie 5.2. (0–2)

Przygotuj zestawienie, które wyznaczy sumy zaciągniętych kredytów z każdego rodzaju oddzielnie, przez ludzi zamieszkających w miejscowościach o określonej wielkości. Zadbaj o czytelne przedstawienie danych.

5.3.

0–1
2–3

Zadanie 5.3. (0–3)

Podaj imię i nazwisko każdej z osób, które spłaciły w całości więcej niż jeden kredyt.

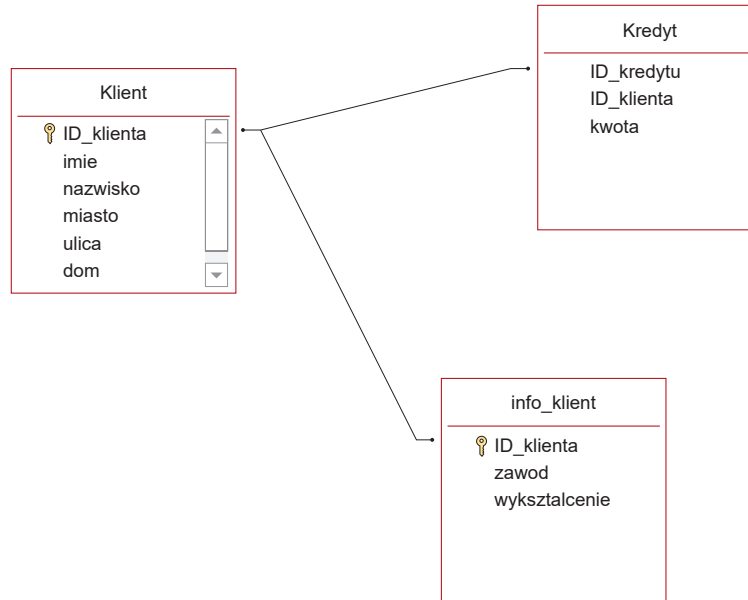
Do oceny oddajesz:

- plik `wyniki5.txt`, zawierający odpowiedzi do zadań 5.1.–5.3.
- plik (lub pliki) z komputerową realizacją twoich rozwiązań o nazwie (uwaga: brak tych plików jest równoznaczny z brakiem rozwiązania zadania):

.....
.....

Napisz zapytanie SQL, którego wynikiem będzie zestawienie zawierające kwotę zaciągniętych kredytów przez osoby z określonym wykształceniem. Dane posortuj malejąco według kwot kredytów. Załóżmy, że relacje zachodzące między tabelami są stworzone jak na rysunku poniżej.

A full page of blank graph paper with a uniform grid of small squares. The grid consists of 20 columns and 15 rows of squares, totaling 300 squares. The lines are thin and gray, set against a white background. There are no margins or additional markings on the page.

6.
0-1

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Model TCP/IP jest zbudowany na pięciu warstwach: aplikacji, sesji, transportowej, internetowej i dostępu do sieci.	P	F
2.	Model OSI jest zbudowany na siedmiu warstwach: aplikacji, prezentacji, sesji, transportowej, sieciowej, łącza danych, fizycznej.	P	F
3.	Zasięg pakietu w routerze dla modelu OSI obejmuje trzy warstwy: sieciową, łącza danych i fizyczną.	P	F

Zadanie 7. System liczbowy (0-2)

Uzupełnij tabelę. Zapisz wyniki działania w zapisie szesnastkowym i ósemkowym. Zadbaj, aby w czasie obliczeń obie liczby miały tyle samo cyfr w części ułamkowej.

Działanie na liczbach	Wynik w zapisie szesnastkowym	Wynik w zapisie ósemkowym
$D2C,4A1_{(16)} + 412,69_{(10)}$		
$3617,276_{(8)} - 21231,1213_{(4)}$		

Miejsce na rozwiązanie:

[illegible]

Zadanie 8. Przestrzeń barw (0-1)

Uzupełnij poniższe zdania.

CMYK to przestrzeń barwna używana w grafice komputerowej do określenia barw stosowanych w druku wielobarwnym w poligrafii, składająca się z kolorów:

.....

RGB to przestrzeń barwna stosowana w urządzeniach elektronicznych wyświetlających i analizujących obraz, tworzony z trzech barw:

.....

Zadanie 9. Przesyłanie danych (0-1)

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Topologia siatki (<i>mesh topology</i>) jest bardziej odporna na awarie niż topologia gwiazdy (<i>star topology</i>) w sieciach komputerowych.	P	F
2.	Technologia Power over Ethernet (PoE) pozwala na przesyłanie danych i zasilania przez ten sam kabel Ethernet.	P	F
3.	Koncentrator (hub) przesyła dane tylko do jednego odbiorcy naraz w sieci lokalnej.	P	F

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

ISBN 978-83-8197-500-1

9 788381 975001